

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 12.12.2011
KOM(2011) 882 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**Veřejně přístupné údaje
Hnací síla inovací, růstu a transparentní správy**

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Věřně přístupné údaje Hnací síla inovací, růstu a transparentní správy

1. ÚVOD

Hlavním cílem strategie EU 2020 je dosažení vysokého a udržitelného růstu evropské ekonomiky. Za tímto účelem bude muset Evropa posílit svůj inovační potenciál a využívat své zdroje co nejlepším způsobem.

Jedním z těchto zdrojů jsou veřejně údaje¹ – veškeré informace, které veřejnoprávní subjekty v Evropské unii vytvářejí, shromažďují nebo financují. Jsou to například zeměpisné informace, statistiky, údaje o počasí, údaje z veřejně financovaných výzkumných projektů a digitalizované knihy z knihoven. Tyto informace mají významný – v současné době nevyužitý – potenciál pro opakované použití pro nové produkty a služby a zvýšení účinnosti správy. Zpřístupnění tohoto zdroje by mohlo hospodářství EU přinést zisk až 40 miliard EUR ročně. Zpřístupnění veřejných údajů rovněž posílí účast občanů na politickém a společenském životě a přispěje k rozvoji takových oblastí politiky, jako je například oblast životního prostředí.

Toto sdělení předkládá soubor opatření k překonání stávajících překážek a roztržitosti v EU jako součást iniciativy Digitální agenda pro Evropu. Program se skládá ze tří celků, které se navzájem posilují:

- úpravy právního rámce pro opakované použití údajů. Spolu s tímto sdělením se přijímá návrh revidované směrnice o opakovaném použití informací veřejného sektoru a revidovaného rozhodnutí Komise o opětovném použití jejích vlastních informací;
- mobilizace finančních nástrojů na podporu veřejně přístupných údajů a zavádění takových opatření, jako je například vytvoření evropských datových portálů.
- usnadnění koordinace a sdílení zkušeností mezi členskými státy.

Tato opatření jsou zaměřena na oblasti, pro něž má fungování vnitřního trhu zásadní význam a v nichž společné normy a přístupy umožní poskytovat evropským spotřebitelům nové a lepší služby a informační produkty. Vycházejí z vnitrostátních režimů přístupu k informacím a nikterak je neovlivňují.

¹ Pojmy „údaje“ a „informace“ použité v tomto sdělení jsou vzájemně zaměnitelné a vztahují se k jakémukoli obsahu na jakémkoli nosiči.

2. PROČ JSOU VEŘEJNĚ PŘÍSTUPNÉ ÚDAJE PRO EVROPU DŮLEŽITÉ?

2.1. Nevyužité obchodní a ekonomické příležitosti

Zpráva Digitální Británie z roku 2009 popisuje údaje jako „měnu inovací“ a „životodárnou mízu hospodářství založeného na znalostech“². Velkou část této měny inovací vytvářejí, shromažďují a financují státní správy zemí EU. Je základní surovinou celé řady nových informačních produktů a služeb, které jsou založeny na nových možnostech analýzy a vizualizace údajů z různých zdrojů.

Tyto produkty zahrnují širokou škálu od systémů na podporu rozhodování pro podniky přes lokalizační služby a systémy navigace pro automobily po předpovědi počasí a další „aplikace“ pro naše chytré telefony.

Velikost trhu a růst odvětví zeměpisných informací je dokladem potenciálu veřejných údajů jako hnací síly vytváření pracovních míst. Německý trh se zeměpisnými informacemi v roce 2007 podle odhadu dosahoval objemu 1,4 miliardy EUR, což je 50% nárůst od roku 2000³. V Nizozemsku v roce 2008 v tomto odvětví pracovalo 15 000 zaměstnanců na plný pracovní úvazek. Jiné oblasti, například meteorologická data, právní informace a obchodní informace, rovněž tvoří základ neustále rostoucích trhů.

Podle odhadů nedávné studie dosahoval v EU obrat trhu s informacemi veřejného sektoru v roce 2008 celkové výše 28 miliard EUR⁴. V téže studii se uvádí, že celkové ekonomické zisky, jež může přinést další zjednodušení přístupu k informacím veřejného sektoru, činí v zemích EU-27 přibližně 40 miliard EUR ročně. Celkové přímé i nepřímé hospodářské zisky z uplatňování a využití informací veřejného sektoru v ekonomice EU-27 by ročně představovaly přibližně 140 miliard EUR .

2.2. Řešení společenských problémů

Inteligentní zpracování údajů má pro řešení společenských problémů zásadní význam. Údaje mohou být například použity na posílení udržitelnosti vnitrostátních systémů zdravotní péče. Zpráva společnosti McKinsey z roku 2011 odhaduje, že účinné využívání údajů by mohlo přinést zisk v hodnotě 300 miliard USD ročně⁵.

Pokrok v oblasti genomiky, farmaceutických objevů a diagnostiky a léčení závažných onemocnění, jako je rakovina nebo selhání srdce, stále více závisí na získávání vědeckých údajů a analytických postupech.

Správné nakládání s údaji má rovněž zásadní význam pro řešení problémů v *oblasti životního prostředí*. Příkladem je zpracovávání modelů spotřeby energie pro zlepšení energetické účinnosti nebo údajů o znečištění pro řízení dopravy. Informovaná politická rozhodnutí

² <http://www.official-documents.gov.uk/document/cm76/7650/7650.pdf>.

³ Assessment of the Re-use of Public Sector Information in the Geographical Information, Meteorological Information and Legal Information sectors (Hodnocení opakovaného používání informací veřejného sektoru v oblasti zeměpisných, meteorologických a právních informací), MICUS, prosinec 2008.

⁴ Review of recent studies on PSI re-use and related market developments (Přehled nejnovějších studií o opakovaném použití informací veřejného sektoru a souvisejícím vývoji trhu), G. Vickery, srpen 2011.

⁵ Zpráva institutu McKinsey „Big Data, The next frontier for innovation, competition and productivity“ (Velké údaje: další hranice pro inovace, hospodářskou soutěž a produktivitu), květen 2011.

v oblasti dopravy, využívání půdy a změny klimatu ve stále větší míře závisí na analýze dostupných údajů.

2.3. Urychlení vědeckého pokroku

Vědecké činnosti stále častěji probíhají formou celosvětové spolupráce na internetu s využitím velkých datových souborů, obrovských počítačových zdrojů a vysoce výkonné vizualizace. Pro řešení výzev 21. století v oblasti vědeckých objevů a vzdělávání má rozhodující význam elektronická podoba vědecké činnosti, **e-science** (výzkum na základě elektronických infrastruktur a informačních a komunikačních technologií – IKT). Potřebné údaje pocházejí ze simulací, digitálních nástrojů, senzorových sítí a observatoří.

Zpráva „Riding the Wave“⁶ z roku 2010 zdůraznila zásadní úlohu údajů pro vědu a jejich schopnost změnit samu podstatu vědeckého procesu.

Otevřený přístup k vědeckým údajům například pomůže výzkumným pracovníkům v různých oblastech spolupracovat na stejném souboru údajů, zapojit se do zcela nových forem vědeckého výzkumu a zkoumat souvislosti mezi výsledky výzkumu.

Posun ve vědeckém procesu vyvolaný elektronickou vědou (e-science) zvýší produktivitu výzkumu a urychlí nová a neočekávaná řešení společenských problémů. Kromě toho se díky vzájemnému obohacování mezi veřejně financovaným výzkumem a komerčním sektorem v „on-line Evropském výzkumném prostoru“ zvýší tempo a dopad inovací.

2.4. Potřeba jednat na všech úrovních: místní, regionální, vnitrostátní i na úrovni EU

Veřejné údaje vznikají na všech úrovních státní správy. Podmínky, za kterých jsou údaje zpřístupněny pro komerční nebo nekomerční opakované použití, ovlivňují hospodářskou soutěž a konkurenceschopnost.

Mnohé z produktů a služeb založených na informacích veřejného sektoru jsou přeshraniční povahy. Nikdo by si nepřál, aby mobilní služby končily na hranicích, a celoevropské obchodní informační služby, které by postrádaly informace o jedné nebo více zemích, by přestaly být zajímavé. Navíc, aby bylo možné využívat výhod velikosti vnitřního trhu a ve snaze pomoci malým a středním podnikům rozvíjet se i za hranicemi své země, mělo by být usnadněno využívání služeb v celé EU.

Proto by měly platit stejné základní podmínky v celé Evropské unii. Vytvoří se tak rovné podmínky a podpoří prosperující trh s inovačními výrobky a službami na základě veřejných údajů.

3. JAKÝ JE SOUČASNÝ STAV A ČEHO BYLO AŽ DOSUD DOSAŽENO?

3.1. Jaký je současný stav?

V několika členských státech sílí snahy o zpřístupnění údajů. Důvodem jejich rozhodnutí je průhlednost, účinnost správy a ekonomický potenciál opakovaného použití. Podporují

⁶ Závěrečná zpráva skupiny odborníků na vysoké úrovni pro vědecké údaje, říjen 2010.

myšlenku otevřené státní správy na základě právních předpisů a praktických opatření, jako je poskytování údajů ve strojově čitelném formátu a vytvoření datových portálů.

Spojené království zřídilo portál data.gov.uk, který spojuje údaje z vládních organizací na všech úrovních. Podobné portály vytvářejí i ostatní členské státy, Francie např. založila portál ETALAB. Datové portály existují i na regionální úrovni, jako např. dadesobertes.gencat.cat v Katalánsku a dati.piemonte.it v Piemontu v Itálii.

Míra iniciativy a povědomí o problematice veřejně přístupných údajů nejsou však v členských státech stejné. Existuje riziko, že Evropa přiležitosti, které nabízí zpřístupnění údajů, promarní a bude zaostávat za ostatními regiony, v nichž je politika veřejně přístupných údajů již dobře zavedena.

3.2. Čeho bylo dosaženo na úrovni EU?

3.2.1. Legislativní rámec a politické iniciativy

1) Směrnice o opakovaném použití informací veřejného sektoru

Směrnice z roku 2003 o opakovaném použití informací veřejného sektoru⁷ stanoví obecný legislativní rámec na evropské úrovni. Tato směrnice stanoví minimální úroveň harmonizace. Při přezkumu směrnice v roce 2009 se ukázalo, že i přes určitý pokrok, jehož bylo od roku 2003 dosaženo, stále existují překážky přeshraničního využívání informací veřejného sektoru. Některé z těchto překážek lze řešit v rámci stávajících právních předpisů, jiné nikoliv.

2) Politické iniciativy

Obecná politika opakovaného použití je v jednotlivých oblastech doplněna legislativními nebo politickými iniciativami. Jsou to například:

- směrnice o přístupu k informacím o životním prostředí a směrnice INSPIRE⁸, jejichž cílem je co nejširší šíření **informací o životním prostředí** a harmonizace základních souborů údajů;
- sdělení Komise o námořních znalostech 2020⁹, jehož účelem je mimo jiné zjednodušit a snížit náklady na používání **námořních údajů**;
- iniciativy v rámci **akčního plánu zavádění inteligentních dopravních systémů (ITS)**¹⁰ z roku 2008, zabývající se mimo jiné přístupem soukromých poskytovatelů služeb k cestovním a dopravním informacím v reálném čase;
- politika Komise o volném přístupu k **vědeckým informacím**¹¹, která zahrnuje pilotní projekt otevřeného přístupu k publikacím, jež je výsledkem projektů

⁷ Úř. věst. L 345, 31.12.2003, s. 90.

⁸ Směrnice 2003/4/ES, Úř. věst. L 26, 14.2.2003, s. 26, a směrnice 2007/2/ES, Úř. věst L 108, 14. 3. 2007, s. 1.

⁹ KOM(2010) 461 v konečném znění.

¹⁰ KOM(2008) 886 v konečném znění (2. verze).

¹¹ Sdělení k problematice vědeckých informací v digitálním věku, KOM(2007) 56, a sdělení o infrastrukturách IKT pro elektronickou vědu KOM(2009) 108 a související závěry Rady.

financovaných Evropskou unií, a celoevropskou participativní **elektronickou infrastrukturou pro archivování informací s otevřeným přístupem**. Velký význam má v této souvislosti i archiv publikací Společného výzkumného střediska;

- politiky pro digitalizaci **kulturního dědictví** a vznik Europeany, evropské digitální knihovny, jež je zároveň i archivem a muzeem, jejichž cílem je zajistit co nejširší využívání digitalizovaného kulturního materiálu a souvisejících metadat.

Opakované použití údajů veřejného sektoru, ať už pro komerční nebo nekomerční účely, by mělo plně dodržovat evropské i vnitrostátní **právní předpisy na ochranu soukromí**. Cíle politiky zpřístupňování údajů státní správy a ochrana osobních údajů se mohou navzájem podporovat, pokud bude veřejný sektor nakládat s informacemi proaktivním a uvědoměným způsobem.

Kromě toho by provádění politiky veřejně přístupných údajů mělo plně respektovat **práva duševního vlastnictví** třetích stran a závazky Evropské unie podle mezinárodních smluv o právech duševního vlastnictví.

3.2.2. *Spolufinancování výzkumu, vývoje a inovací*

Komise podporuje zpřístupnění údajů prostřednictvím svých programů financování, zejména rámcových programů pro výzkum a rozvoj, programu pro konkurenceschopnost a inovace a programu ISA. Projekty zahrnují řadu oblastí výzkumu a uplatňování a různých organizací.

Projekt vzájemně propojených veřejně přístupných údajů (LOD2¹²) byl zahájen v září 2010 a bude trvat 4 roky. Zabývá se využíváním internetu jako platformy pro integraci údajů a informací a sémantických technologií za účelem lepšího využívání údajů státní správy.

*Cílem projektu **OpenAIRE**¹³, zahájeného v prosinci 2009 ve spolupráci s partnery z 25 zemí EU a několika přidružených zemí, je vytvoření participativní infrastruktury pro pilotní projekt EU pro otevřený přístup k výzkumným informacím.*

Akce ISA týkající se sémantické interoperability (SEMIC.EU)¹⁴ podporuje myšlenku veřejně přístupných metadat státní správy jako první krok ke sblížení metadat na vnitrostátní i evropské úrovni.

3.2.3. *Od slov k činům*

V roce 2006 Komise zavedla otevřenou politiku opakovaného použití pro vlastní zdroje informací rozhodnutím o opakovaném použití informací Komise. Tímto rozhodnutím se zpřístupňují všechny obecně dostupné informace Komise pro komerční i nekomerční účely. Příkladem jsou údaje Eurostatu a překladatelské paměti institucí EU. Informace jsou zpravidla k dispozici zdarma, nebo ve výjimečných případech za marginální náklady na šíření.

¹² [Http://lod2.eu/](http://lod2.eu/).

¹³ <http://www.openaire.eu/>.

¹⁴ <http://www.semic.eu/>.

4. VÝZVY A PŘÍLEŽITOSTI

4.1. Nové příležitosti v důsledku technologického pokroku

Zdrojem nových příležitostí pro opětovné použití údajů – včetně údajů veřejného sektoru – je vývoj v oblasti nových informačních produktů a služeb.

Především se prudce zvyšuje *množství údajů* ve světě. Kongresová knihovna USA jen v dubnu 2011 shromáždila 235 terabytů dat¹⁵. Předpokládá se, že množství údajů v celosvětovém měřítku vzroste ročně o 40 %.

Tento nárůst lze částečně přičíst *novým druhům údajů*. Již dnes existuje více než 30 milionů uzlů sensorových sítí v dopravě, automobilovém průmyslu, ve veřejných službách a dalších odvětvích¹⁶.

Zároveň jsme svědky převratných změn v oblasti *technologií* pro analýzu, využívání a zpracování údajů, jako je například vícejazyčné vyhledávání a automatická extrakce významu ze sítí senzorů.

4.2. Problémy a zbývající překážky

V posledních letech bylo ve zpřístupňování veřejných údajů dosaženo pokroku, přetrvávají však různé překážky.

Právní rámec

Navzdory minimální harmonizaci v roce 2003 prostřednictvím směrnice o opakovaném použití informací veřejného sektoru, zůstávají významné **rozdíly ve vnitrostátních předpisech a postupech**. To vede k roztržitosti vnitřního trhu s informacemi a brání vytváření přeshraničních informačních služeb.

Rozdíly jsou nejevidentnější, pokud jde o zpoplatňování, v některých případech o úhradu nákladů nebo v jiných případech o opakované použití zdarma nebo téměř zdarma. Z analýzy nejnovějších studií vyplývá, že z makroekonomického hlediska přináší celkově lepší výsledky model veřejně přístupných údajů¹⁷. Řada případových studií o subjektech veřejného sektoru, které přešly od plné úhrady nákladů na systém mezních nákladů, ukazují, že tato změna přinesla nejen zvýšení počtu opětovných použití, ale i prospěch dotyčným subjektům veřejného sektoru¹⁸. Koncepce veřejně přístupných údajů navíc vylučuje případné monopolistické tendence na základě údajů získaných z jednoho zdroje.

Informovanost veřejných organizací a podniků

Dalším klíčovým faktorem je **nedostatečná informovanost veřejných organizací** o potenciálu veřejně přístupných údajů. Stále ještě převládají obavy ze ztráty kontroly. Některé obavy jsou oprávněné, pokud jde např. o ochranu osobních údajů, bezpečnost státu a nutnost

¹⁵ McKinsey, viz výše.

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ G. Vickery, viz výše.

¹⁸ Studie o určování cen informací veřejného sektoru „Pricing of Public Sector Information“, vypracovaná konzultační službou společnosti Deloitte a dalšími autory, červen 2011.

chránit práva duševního vlastnictví třetích stran. Jiné argumenty se zdají být spíše omluvou pro nečinnost¹⁹.

Změna v myšlení ve správních orgánech vyžaduje rozhodný politický přístup na nejvyšší úrovni a dynamický dialog mezi zúčastněnými stranami, včetně správních orgánů a držitelů veřejných údajů, podniků a akademické obce. Pilotní a zkušební případy, sdílení osvědčených postupů a mobilizační kampaně (například formou soutěží ve způsobech zpřístupnění údajů) mohou pomoci veřejnému sektoru zavést kulturu veřejně přístupných údajů. Tím lze rovněž zvýšit informovanost podniků o dostupnosti údajů a příležitostech, které nabízí.

Praktické a technické překážky

Je však třeba zabývat se i **praktickými a technickými** problémy. Jazykové bariéry a otázky interoperability je třeba řešit tak, aby bylo možné kombinovat informační zdroje z různých organizací a zemí. Dostupnost informací ve strojově čitelném formátu, jakož i tenké vrstvy společně dohodnutých metadat by mohly usnadnit vzájemné propojení a interoperabilitu údajů, a významně tak zvýšit jejich hodnotu pro opakované použití. Je třeba rovněž vybudovat technickou infrastrukturu, která zajistí dostupnost informací v dlouhodobém horizontu. Kromě toho je nutné zvýšit podporu v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, pokud jde o analýzu údajů a nástroje vizualizace.

4.3. Závěr

Využívání veřejných údajů má obrovský potenciál pro hospodářství EU a spokojenost spotřebitelů. Stávající regulační nástroje a jejich provádění, nedostatek informovanosti správních orgánů a podniků a pomalé zavádění inovačních technologií však brzdí rozvoj skutečného trhu pro opětovné použití veřejných údajů a neumožňují maximální využití nových příležitostí, které údaje a vyvíjející se technologie nabízejí.

Tyto úvahy vedly Komisi k přezkoumání a posílení strategie veřejných údajů s důrazem na právní rámec pro opětovné použití a dostupné podpůrné nástroje.

5. OPATŘENÍ NA EVROPSKÉ ÚROVNI: NOVÁ STRATEGIE PRO VEŘEJNĚ PŘÍSTUPNÉ ÚDAJE

Nová strategie Komise je postavena na třech vzájemně se doplňujících prvcích:

- přizpůsobení rámce pro opětovné použití údajů, včetně právních i právně nevynutitelných předpisů a opatření politiky,
- mobilizaci finančních nástrojů upřednostňováním veřejně přístupných údajů ve výzkumu, vývoji a inovacích a programů na zlepšení infrastruktury,
- usnadňování koordinace a sdílení zkušeností mezi členskými státy.

¹⁹ Některé příklady jsou uvedeny na internetové adrese http://www.dr0i.de/lib/2011/07/04/a_sample_of_data_hugging_excuses.html

5.1. Revidovaný legislativní rámec podporující zpřístupnění a opakované použití

K tomuto sdělení je připojen návrh na revizi směrnice o opakovaném použití informací veřejného sektoru na základě:

- zavedení zásady, že všechny informace, na které se výslovně nevztahuje některá z výjimek, lze opakovaně použít pro komerční i nekomerční účely;
- stanovení částky, kterou může být zpoplatněno poskytnutí informace veřejného sektoru, a to maximálně ve výši mezních nákladů na šíření; ve výjimečných případech je nadále možné za vytváření a šíření informací účtovat plné náklady;
- rozšíření oblasti působnosti směrnice tak, aby zahrnovala knihovny, archivy, muzea a univerzitní knihovny, ovšem způsobem, který omezuje případné finanční dopady a administrativně tyto instituce nikterak nezatěžuje.

Také pro jiné subjekty veřejného sektoru budou změny ve směrnici znamenat nanejvýš omezenou finanční a administrativní zátěž, kterou výrazně převáží očekávané přínosy pro společnost jako celek.

Zároveň Komise aktualizuje předpisy pro opakované použití svých vlastních informačních zdrojů. Hlavní změny se týkají začlenění výzkumných informací, které vznikly ve Společném výzkumném středisku, opatření ke zlepšení provádění rozhodnutí a ustanovení o strojově čitelných formátech. V roce 2012 Komise zjistí, zda a jak by podobná pravidla mohla být přijata ostatními institucemi EU a klíčovými evropskými agenturami.

Ve svých nadcházejících legislativních a politických iniciativách v oblastech, jako je doprava, životní prostředí, námořní politika a politika v oblasti vesmíru, Komise plně zohlední příležitosti, které nabízejí veřejně přístupné údaje. Případně půjde nad rámec minimálních podmínek, které stanoví směrnice o opakovaném použití informací veřejného sektoru, aby zajistila co nejširší využívání zdrojů údajů.

5.2. Právně nevynutitelné předpisy pro veřejně přístupné informace v oblasti výzkumu

Vzhledem ke zvláštní povaze údajů získaných z výzkumu stanoví Komise podrobně v samostatných dokumentech svou strategii pro *údaje z oblasti vědy a výzkumu* a související infrastruktury. Má v úmyslu přijmout v roce 2012 sdělení a doporučení o dostupnosti a uchování vědeckých informací. Bude spolupracovat s členskými státy, aby zintenzivnily svou činnost, jež umožní otevřený přístup k vědeckým informacím na základě konkrétního souboru opatření. Současně Komise upřesní, jak bude postupovat v případě výsledků výzkumu financovaného Evropskou unií.

5.3. Finanční a podpůrná opatření: Podpora výzkumu, vývoje a inovací při zpřístupňování údajů

Komise bude nadále podněcovat úsilí o zpřístupnění údajů státní správy v rámci programů financování. Bude používat různé nástroje na stimulaci trhu, testování a podporu rozvoje inovačních řešení, a zajištění co největšího využití veřejně přístupných údajů.

- 1) Podpora výzkumu a vývoje,

Komise bude i v budoucnu podporovat výzkum a vývoj v oblasti technologií pro zpracování údajů, např. získávání údajů, analýzy nebo vizualizace. V období 2011–2013 Komise vynaloží na výzkum a vývoj v těchto oblastech přibližně 100 milionů EUR. Řízení informací je v programu Horizont 2020 rovněž jednou z prioritních oblastí pro IKT, která bude zahrnovat podporu EU pro výzkum a inovace v období 2014–2020.

Komise bude podporovat *technologické inovace a jejich zavádění* prostřednictvím pilotních akcí, testování a prezentací inovačních aplikací, jako jsou geografické informační systémy a lokalizační služby (GIS) a aplikací s kreativním obsahem v oblasti vzdělání, kultury nebo módy. Ty budou podporovány v rámci programu na podporu politiky v oblasti konkurenceschopnosti a inovací IKT na roky 2012–2013. Další podpora je plánována v rámci programu Horizont 2020.

Kromě toho Komise pomůže organizovat *soutěže ve způsobech zpřístupnění údajů* na podporu rozvoje nových informačních služeb a vyvine úsilí ke zlepšování *přístupu ke kapitálu* pro podnikatele, kteří budují nové informační služby založené na údajích veřejného sektoru.

2) Podpora datových infrastruktur – datových portálů pro Evropu

Ve snaze usnadnit rozvoj informačních produktů a služeb využívajících údaje z celé Evropské unie bude Komise pracovat na vytvoření dvou propojených evropských datových portálů.

V roce 2012 uvede do provozu portál, na němž budou vlastní zdroje údajů Komise a jiných evropských orgánů a agentur snadno dostupné a použitelné. Souběžně s tím budou stanoveny a propagovány definice metadat s vysokým potenciálem opakovaného použití. Budou vytvořeny standardní podmínky použití, aby bylo možné v co největší míře využívat evropské údaje v inovativních informačních službách v souladu s rozhodnutím Komise o opakovaném použití informací Komise.

Komise bude spolupracovat s členskými státy, subjekty veřejného sektoru a regionálními uskupeními konečných spotřebitelů na zřízení celoevropského datového portálu, který bude uveden do provozu v roce 2013 a který bude poskytovat přímý přístup do celé řady datových souborů z celé EU (včetně údajů přístupných na portálu Komise). Kde to bude možné, bude práce navazovat na stávající struktury a vývoj a portál bude postupně rozšiřovat svůj obsah tak, aby zahrnoval klíčové soubory údajů ze všech členských států.

V zahajovací etapě (2011–2013) bude poskytována podpora z rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace. V letech 2014–2020 budou prostředky pro financování evropské infrastruktury elektronických služeb pro veřejné údaje čerpány z nástroje pro propojení Evropy²⁰.

Komise bude rovněž nadále podporovat činnosti v oblasti digitalizace a vývoj platformy Europeany, které se zabývají důležitým aspektem opakovaného použití údajů.

3) Podpora datových infrastruktur ve výzkumu

Komise podporuje prostřednictvím sedmého rámcového programu a následně i programu Horizont 2020 rozvoj robustní a trvalé infrastruktury pro poskytování služeb v oblasti vědeckých údajů v Evropě, která reaguje na potřeby vědy a výzkumu roku 2020 intenzivně

²⁰ Viz návrhy Komise na vytvoření nástroje pro propojení Evropy, KOM(2011) 665 a KOM(2011) 657/3.

využívajících údaje, opírajíc se o doporučení zprávy „Riding the Wave“. Umožní přístup k nepřetržitému toku informací a jejich vzájemné působení, od údajů získaných ze základního pozorování a experimentů po publikační údaje, ve všech oblastech vědy.

Tato infrastruktura zahrnuje technické, organizační a regulační aspekty, které vyžadují rozsáhlou koordinaci s členskými státy a se třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi s cílem zajistit celosvětovou interoperabilitu a reciproční přístup. Komise bude spolupracovat s našimi mezinárodními partnery na vypracování norem pro celosvětový přístup k údajům a jejich interoperabilitu.

5.4. Koordinace opatření na úrovni členských států a EU

Komise bude dále usnadňovat koordinaci a sdílení zkušeností mezi členskými státy, zejména prostřednictvím:

- skupiny pro informace veřejného sektoru vytvořené z odborníků z členských států za účelem výměny osvědčených postupů a iniciativ, které podporují opakované použití informací veřejného sektoru;
- platformy pro informace veřejného sektoru. Tento internetový portál poskytuje zprávy o vývoji, osvědčených postupech, příkladech nových výrobků a služeb a právní případech týkajících se opakovaného použití informací veřejného sektoru v Evropě;
- síť LAPSI, která analyzuje právní otázky související s informacemi veřejného sektoru a podporuje diskusi mezi výzkumnými pracovníky a zúčastněnými stranami. V rámci této sítě bude vypracován soubor pokynů pro přístup a opakované použití politik a postupů;
- činnosti ISA v oblasti sémantické interoperability.

Komise bude pokračovat v podpoře politiky poradních skupin, např. fóra pro politiku elektronických infrastruktur a reflexní skupiny pro elektronické infrastruktury, jež jsou důležité pro koordinaci infrastruktur v oblasti vědeckých údajů mezi členskými státy, a bude se na jejich činnostech podílet.

6. ZÁVĚR

Informace vytvořené, shromážděné nebo financované veřejnými subjekty v Evropské unii jsou klíčovým zdrojem v ekonomice založené na informacích. V současnosti není její potenciál ani zdaleka naplněn. Komise v tomto sdělení navrhuje konkrétní kroky s cílem uvolnit potenciál evropských zdrojů veřejného sektoru, od přezkumu směrnice o opakovaném použití informací veřejného sektoru k vytvoření celoevropského portálu.

Členské státy mohou k procesu zpřístupnění údajů přispět rychlým přijetím a provedením revidované směrnice o opakovaném použití informací veřejného sektoru. Tím budou vytvořeny podmínky pro hospodářské činnosti založené na veřejně přístupných údajích a pro zavádění přeshraničních aplikací.

Členské státy by mimo to měly vypracovat a provádět politiku veřejně přístupných údajů a využívat příklady osvědčených přístupů z celé EU. Podpora by například měla být věnována

pilotním projektům a soutěžím v oblasti zpřístupňování údajů, zejména těm, které jsou zaměřeny na rozvoj přeshraničních produktů a služeb.

Komise rovněž vyzývá členské státy, aby přispěly k vytvoření celoevropského datového portálu. Komise zahájí diskuse s odborníky z členských států, aby bylo zajištěno, že portál bude mít pevný základ. V úvodní fázi budou členské státy muset zpřístupnit řadu datových souborů, jež budou dostupné prostřednictvím portálu, aby byla zajištěna jeho úspěšnost a vytvořen základ pro hospodářskou činnost.

Komise vyzývá Evropský parlament a Radu, aby v rámci svých příslušných odpovědností vytvořily náležité rámcové podmínky pro opakované použití informací veřejného sektoru v celé Evropské unii a podpořily projekty a infrastruktury, které mohou z veřejných údajů v Evropě učinit hnací sílu pro inovace, růst a transparentnost.

Strategie veřejně přístupných údajů, klíčová opatření

Legislativní rámec:

- návrh revidované směrnice o opakovaném použití informací veřejného sektoru, prosinec 2011;
- revidované rozhodnutí Komise o opakovaném použití informací Komise, prosinec 2011; práce na rozšíření režimu na jiné evropské orgány a agentury, 2012;
- zpřístupnění údajů v odvětvových legislativních a politických iniciativách.

Evropské portály a platformy veřejně přístupných údajů

- Portál umožňující přístup k údajům Komise a údajům z jiných orgánů a agentur EU, jaro roku 2012;
- zřízení celoevropského datového portálu umožňujícího přístup k datovým souborům z celé EU, jaro 2013, na základě spolupráce s členskými státy při jeho přípravě od roku 2011;
- spolufinancování evropské infrastruktury pro elektronické služby zajišťující poskytování veřejně přístupných údajů prostřednictvím nástroje pro propojení Evropy v období 2014–2020.

Zpřístupnění údajů pro vědu

- Sdělení a doporučení pro členské státy týkající se vědeckých informací, počátek roku 2012;
- rozšíření pilotního projektu otevřeného přístupu pro vědecké publikace na celý program Horizont 2020 a pilotní projekt s otevřeným přístupem k vědeckým údajům.

Výzkum a inovace

- Projekty v oblasti výzkumu a inovací týkající se veřejně přístupných údajů, zejména prostřednictvím sedmého rámcového programu, programu pro konkurenceschopnost a inovace a programu Horizont 2020, pro financování výzkumných infrastruktur podporujících otevřený přístup k článkům a údajům souvisejícím s výzkumem;
- soutěže v oblasti zpřístupňování údajů (2012–2013) a zlepšení přístupu ke kapitálu pro podnikatele v této oblasti.

Cíle

Komise se zavazuje, že:

- v roce 2012 zahájí provoz portálu s veřejně přístupnými údaji Komise,
- v roce 2013 zprovozní pilotní portál s mnohojazyčným rozhraním a vyhledáváním s datovými soubory z celé EU.

Spolupráce s členskými státy by měla přinést:

- vytvoření a provádění politik veřejně přístupných údajů ve všech členských státech do začátku roku 2013,
- splnění cíle, podle něhož by do roku 2015 mělo být možné vyhledat 1/3 všech dostupných strukturovaných údajů státní správy v členských státech prostřednictvím celoevropského datového portálu.

Celkový předpokládaný dopad:

- Do roku 2017 (tři roky po očekávaném datu provedení směrnice o opakovaném použití informací veřejného sektoru) by celkový zisk z opakovaného použití informací veřejného sektoru měl v EU dosáhnout 100 miliard EUR ročně a umožnit rozvoj nových podnikatelských aktivit a zvýšení efektivity v odvětví veřejných služeb.